

KOMUNIKOVÁNÍ STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT (PSY 717)

Hana Mičulková (430713)

430713, PSY – GEN kombinované studium

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Mgr. Jan Širůček

PhDr. Lucia Gálová, Ph.D.

Datum odevzdání: 1. 5. 2015

Úvod

Pro svou práci jsem si vybrala článek z internetového zpravodajství Novinky.cz s názvem „Schůzka s neznámou osobou z internetu? Každé druhé dítě by na ni vyrazilo“ ze dne 27. června 2013. Výzkum byl realizovaný Centrem prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a společností Seznam.cz (Novinky.cz, 2013).

Obsah, metodika a statistické metody výzkumu

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit výskyt rizikového chování u českých dětí spojeného s informačními a komunikačními technologiemi (internetem a mobilními telefony). Výzkum se zabýval kyberšikanou, kybergroomingem, sextingem a sdílením osobních údajů (Szotkowski, Kopecký & Krejčí, 2013).

Jednalo se o kvantitativní výzkum uskutečněný pomocí dotazníku, u kterého již v minulosti byly ověřeny jeho vlastnosti, jako jsou validita a reliabilita. Dotazník obsahoval celkem 71 položek, které reflektovaly stanovené cíle. Ve výzkumné zprávě jsou nejčastěji používány ke grafickému zobrazení odpovědí sloupcové diagramy, ale také se tam objevují tabulky, kontingenční tabulky a koláčové diagramy. Data naměřená ve výzkumu byla převážně na nominální a ordinální úrovni. Na problémy byly hledány odpovědi skrze základní deskriptivní statistiky, jako jsou míry ústřední tendence, výpočet směrodatných odchylek, výpočet procent, atd. (Szotkowski, Kopecký & Krejčí, 2013).

Statistické údaje v článku vs. ve výzkumné zprávě

Pro přehlednost uvádím v následující tabulce srovnání mezi výzkumnou zprávou a článkem. V tabulce jsou srovnány pouze informace, které v článku byly zmíněny. Samotný výzkum této problematiky byl velmi obsáhlý, takže takto stavěný informativní článek nemůže podat stejnou výpovědní hodnotu jako výzkumná zpráva, přesto by čtenáře neměl přivádět v mylné závěry.

Tabulka 1: Rozdílnost článku a výzkumné zprávy výzkumu

Předmět nesrovnalostí	Informace v článku Novinky.cz	Informace ve výzkumné zprávě	Problém	Možné důsledky
Výzkumný vzorek	Do studie se zapojilo přes 21 000 dětí ve věku od 11 do 17 let. <i>OK</i>	Dotázaných celkem 21 372, respondenti rozdělení do dvou výzkumných kategorií podle věku 11-14 let a 15-17 let. Celkově 55% dívky a 45% chlapci.	- Poslední věta v článku na serveru Novinky.cz. - Hodně zobecněná informace.	- Tento údaj by se rozhodně měl nacházet na začátku článku a ne na konci, aby čtenáři hned od začátku měli představu o velikosti vzorku a ne zpětně o tom nějak přemýšleli. <i>Průkázat</i>
Nejčastější druhy kyberšikany	... že mezi nejčastější druhy kyberšikany patří verbální útoky (33%), obtěžování za pomoci prozvánění (24%) a vyhrožování či zastrašování (17%).	...oběti se nejčastěji potýkají s verbálními útoky (33%) a se snahou útočnicka prolomit jejich elektronický účet (33%)...	- Chybějící informace o jednom z nejčastějších druhů kyberšikany – prolomení elektronických účtů.	- Čtenář se nedozví, že tento druh kyberšikany existuje a že je stejně častý jako verbální útoky. Což může způsobit mylné závěry, že největší problémy jsou s verbálními útoky na internetu. <i>Souhlasim</i>
Děti jako autoři kyberšikany	Každý desátý mladistvý se uchyluje k verbálním útokům a 6% respondentů uvedlo, že obtěžuje prozváněním.	Průnik na účet (22%), verbální útoky (11%), obtěžování prozváněním 6%.	- Opomenutý údaj s největším procentuálním zastoupením – průnik na účet (22%).	- Čtenář získá mylně dojem, že největší problematika spočívá pouze ve verbálních útocích.
Informování lidí v okolí o případné schůzce s neznámým člověkem z internetu	..., že o případné schůzce by děti řekly kamarádům (59%), sourozencům nebo rodičům (41%).	Ochota dítěte svěřit se: kamarádům nebo sourozencům pod 18 let (59%), rodičům (41%), nikomu (15%).	- Sourozenci zařazení špatně do skupiny rodičů. - Opomenutí toho, že 15% dětí by se nesvěřilo nikomu.	- Díky špatnému zařazení sourozenců bude čtenář mylně informován o (ne)důležitosti sourozenců ve svěřování. - Chybějící informaci pokládám za důležitou, protože právě ty děti, které se nesvěří nikomu, jsou v největším ohrožení. (Díky opomenutí to také působí pozitivně, jako by se všechny děti někomu vždy svěřili.) <i>To nemyslím</i>

Závěr

Celkově bych shrnutí výzkumné zprávy v článku hodnotila jako ne moc povedené, protože ačkoliv se jedná o celkem krátký článek, tak hned v několika bodech je nepřesný, čímž způsobuje jeho špatné pochopení. Čtenář si tak může udělat zcela mylný názor na danou problematiku.

Dále mi v článku také chybí, jedna z důležitých informací a to, že 33% dětí při komunikaci na internetu říká vždy pravdu, což lze považovat za rizikový faktor pro kyberšikanu.

Další podstatný údaj, který v článku není, je, že podle výzkumu 49% dětí skutečně šlo na osobní schůzku s neznámou osobou z internetu. V článku je pouze informace, že 55% dotázaných by se na schůzku vydalo i přesto, že 76% dětí ji považuje za nebezpečnou. Přičemž dopad na čtenáře shledávám zcela odlišný u informace, že by polovina dětí šla na schůzku anebo u toho, že polovina dětí již skutečně na takové schůzce byla.

Na druhou stranu zmíněné nepřesnosti článku a chyby v něm bych hodnotila spíše jako opomenutí a „lajdáctví“, než schválně vygenerované chyby za účelem dezinformace čtenáře.

Chybí mi tu ta úvaha, zamyslení nad prezentováním statistik. Vynechání určitých zjištění v novinách je normální a nutné. Nevidím tu žádné známky toho, že už 3 měsíce studujete statistiku.

Takže trochu se skřípěním zubů práci přijímám za tu inventuru.

S)

Zdroje

Novinky.cz (2013). Schůzka s neznámou osobou z internetu? Každé druhé dítě by na ni vyrazilo. *Novinky.cz*. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/internet-a-pc/306210-schuzka-s-neznamou-osobou-z-internetu-kazde-druhe-dite-by-na-ni-vyrazilo.html>.

Szotkowski, R., Kopecký, K. & Krejčí, V. (2013). *Nebezpečí internetové komunikace IV*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.